

[Statsministeren]

indadtil og udadtil er blevet et vidnesbyrd om et dynamisk fællesskab.

Processen med EFTA-landenes tilnærmelse til Fællesskabet er blevet fremskyndet, og jeg tror, vi kan anse det for givet, at den vesteuropæiske integrationsproces har udgjort en meget vigtig kilde som inspiration for de central- og østeuropæiske lande i deres frigørelsesproces.

De muligheder, der blev skabt med Fællesakten, kan kun udnyttes fuldt ud, hvis vi nu følger beslutningerne op. Derfor er den økonomisk-monetære union anbragt så højt på dagsordenen. Den handler først og sidst om at give landene det fulde udbytte af det indre marked, og derfor er det de fremadrettede politikområder: forskning, miljø og den sociale dimension, som i første række står til at blive styrket.

Efter at de central- og østeuropæiske lande har genvundet deres frihed og Tyskland er blevet forenet, er vi nu vidne til, at den største enhed på vort kontinent, Sovjetunionen, opløses for øjnene af os. Når dette sker som led i en proces, der bygger på demokratiske beslutninger, må vi naturligvis bedømme det positivt. Men det ville være forkert ikke samtidig at udtrykke alvorlig bekymring for situationen, for de helt akutte økonomiske og sociale problemer og også for de spændinger og konflikter, som vi jo ved lurer lige under overfladen, eller som allerede er brudt ud. Men tilbage står alligevel, at Europas deling er ophørt, og at millioner af mennesker har fået deres frihed.

Men vi ville være naive, hvis vi så bort fra risiciene. Den usikkerhed, som skyldtes frykten for en massiv Øst-Vest-konfrontation i Europa, er nu borte, men usikkerhed af en anden art er fortsat til stede. Selv i bedste fald må vi se frem til at leve med sådanne usikkerheder og ubalancer i Europa i en årrække. Så meget desto vigtigere er Det Europæiske Fællesskabs tilstedeværelse på den europæiske scene som en på én gang stabil og dynamisk aktør.

Omfanget af de byrder, som omstillingsprocessen i Østeuropa lægger på omverdenen, har vi allerede fået meget klare beviser for, og vi er givetvis kun ved begyndelsen af en lang udvikling. Kun et stærkt Fællesskab, og det vil sige et Fællesskab, som kan handle i enighed på basis af sin egen dynamiske udvikling, har en chance for at løfte denne enorme byrde.

Jeg er overbevist om, at alle deltagerne i Det Europæiske Råds møde vil have disse helt overordnede betragtninger i baghovedet, når vi skal afslutte de igangværende forhandlinger, og det er ikke mindst på den baggrund, jeg bygger min vurdering af, at det vil lykkes at nå et resultat.

Udenrigsministeren og økonomiministerens vil efterfølgende gennemgå forhandlingssituationen, som den nu tager sig ud efter konklavemøderne mandag og tirsdag i denne uge; jeg vil derfor gøre nogle generelle bemærkninger om de væsentligste punkter i det forhandlingsresultat, som nu er ved at tegne sig.

Først vil jeg udtrykke tilfredshed med, at strukturen i hele traktatkomplekset bliver den model, som Danmark sammen med en række andre lande har foretrukket – en struktur med tre søjler, dvs. en tekst, der klart angiver, hvilke dele af samarbejdet der har en overstatslig islæt, nemlig Fællesskabet, og hvilke dele der bygger på den mellemstatslige samarbejdsform, nemlig det udenrigs- og sikkerhedspolitiske samarbejde og samarbejdet om indre anliggender og retlige spørgsmål.

Den økonomiske og monetære union vejer naturligvis tungt i Fællesskabssøjlen. Det foreslåede samarbejde, som har været genstand for dybtgående analyser siden 1988, ligger i forlængelse af det EMS-samarbejde, som allerede længe har været grundlaget for vores valutapolitik. Vi har med tilfredshed noteret os, at flere og flere lande også uden for Fællesskabet har indset fordelene ved dette samarbejde og har sluttet sig til. Adskillige lande, heriblandt Danmark, har allerede i nogen tid levet, som om den økonomiske og monetære union faktisk var indført, men man kan sige, at vi endnu ikke har fået fuld kredit derfor. Det er det, som nu skal ske. Hvor det indre marked og hele den bølge af optimisme, som det satte i gang, var lokomotivet i slutningen af 1980'erne, skal nu den økonomiske og monetære union være det i 1990'erne.

Interessen samler sig klart om den tredje fase, hvor valutaerne låses fast. Danmark har tilkendegivet, at vi forud for overgangen til tredje fase må forbeholde os at skulle afholde endnu en folkeafstemning, og at der derfor skal indføres en klausul, som tager højde for denne mulighed. Jeg forventer, at dette ønske kan imødekommes.